

УДК 930.85+39(5)(=512.3)

«ЖАНГАР» ТУУЛЬ ДАХЬ ХҮЛЭГ МОРЬ ЭЗЭН БААТАРТАЙ ЯРИЛЦАХ МОТИВЫГ ДӨХӨМ ШИНЖЛЭХ НЬ: «БОГД НОЁН ЖАНГАР ШАР ГЭРЭЛ ХААНЫГ ДАЙЛСАН БҮЛЭГ»-ИЙН ЖИШЭЭН ДЭЭР

Н. Оюунбилиг

докторант

Баруун Хойтын Үндэстний их сургууль, Ланьчжоу, БНХАУ

E-mail: 609852751@qq.com

Товч хураангуй

Баатарлаг тууль “Жангар” бол 15-р зууны үед Ойрад түмний дунд зохиогдож, нийт монголчуудын дунд тархсан ардын аман зохиолын нэг чухал төрөл юм.

Бумбын сайхан орон гэж дөрвөн улирлын турш дүүрэн жаргалтай байдаг газар юм. Жангарын уг гарал, алдар гавьяяа, албат ард, баатар эрс, тэдний хүлэг морийн тухай тодорхой өгүүлэгдсэн нь бий. Баатар болгон увьдис чадвартай, зан араншинтай бөгөөд ирээдүйн хойч үедээ Жангарыг ойлгуулах нь ёс зүй, хүмүүжлийн ач холбогдолтой. Энэ тууль соёл уламжлалаа өвлүүлэн дамжуулахад чухал үүрэгтэй. Богд ноён Жангар Шар Гэрэл хааныг дайлсан бүлэг тусгай байр эзэлдэг.

Түлхүүр үг

Нүүдэлчид, аман зохиол, баатарлаг тууль “Жангар”, Шар Гэрэл хан.

UDC 930.85+39(5)(=512.3)

THE MOTIVE OF THE HORSE'S CONVERSATION WITH ITS OWNER-THE HERO IN THE EPIC “JANGAR”: ON THE EXAMPLE OF CHAPTER «BOGDO NOYAN JANGAR’S VICTORY OVER THE SHAR GEREL KHAN»

N. Oyunbilibig

doctoral student

Northwestern National University, Lanzhou, China

E-mail: 609852751@qq.com

Annotation

The epic «Jangar» is an important type of folklore that was invented in the 15th century among the nearby peoples and spread among the entire Mongols. Dao's beautiful country is a place that is full of happiness for the four seasons. Jangar's origin, his glory, his subjects, his heroes, and their horses are clearly mentioned. Each hero is capable of charm and character, and it is important for future generations to understand «Jangar». This epic is essential for the transmission of culture and tradition. «Bogd noyon Jangar Shar Gerel khaanyg dailsan buleg» occupies a special place.

Keywords

Nomads, oral literature, epic “Jangar”, Shar Gerel khan.

(下)”，北京大学出版社，634页。⑩

〔22〕黑格尔著，朱光潜译：《美学》第三卷

〔俄〕黑格尔著，2001年·1—6卷第6卷第91页。

〔20〕〔21〕黑格尔：《美学》第三卷第92页第91页。

〔21〕黑格尔：《美学》第三卷第92页第91页。

文全译本第二册，新疆人民出版社，1993年4月，886页。

〔13〕黑勒，丁师浩译，浩·巴图校订：《江格尔》汉

文全译本第11卷，民族出版社，471页第91页。

〔10〕《蒙古学》第17期（8），蒙古学出版社，2005年第11卷第94页。

〔11〕《蒙古学》第17期（8），蒙古学出版社，2005年第11卷第94页。

〔7〕王平：《蒙古族母体的比较》，《蒙古学报》第31卷。

生母体的比较》，内蒙古民族大学学报，2005年第4期，第